Partea introductivă
Dosarul nr.2-7003/2024
2-24055884-12-2-23052024-1

HOTĂRÂRE
În numele Legii

06 mai 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
în componenţă:
Președintele ședinței, judecătorul - Svetlana Cușnir
Grefierul - Antonina Sicorschii

examinând, în sediul instanței, în ședință publică, cauza civilă, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Secrieru Anton, în interesele lui Dumbrava Sergiu către Barbuța Olesea privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

Partea descriptivă

a constatat:

La 23 mai 2024, avocatul Secrieru Anton, în interesele lui Dumbrava Sergiu, a depus o cerere de chemare în judecată către Barbuța Olesea privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 15 februarie 2021, Barbuța Olesea a înaintat plângerea penală în adresa Procuraturii Generale a RM, înregistrată cu nr. ***** împotriva lui Dumbrava Sergiu, prin care a solicitat atragerea la răspundere penală a acestuia pentru fapta de sustragere a documentelor, prevăzută de art.*****din *****.

Prin ordonanța din 14 ianuarie 2022, emisă de procurorul *****, în Procuratura ***** s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Nefiind de acord cu ordonanța dată, Barbuța Olesea, la data de 10 martie 2022, în temeiul art.***** din ***** a depus plângere către procurorul ierarhic superior.

Prin ordonanța din 04 aprilie 2022 a procurorului ierarhic superior din cadrul Procuraturii ***** ***** s-a dispus respingerea în totalitate a plângerii depuse de petiționara *****, ca fiind nefondată.

Nefiind de acord cu ordonanța procurorului ierarhic superior, la 22 aprilie 2022, Barbuța Olesea, în temeiul art. ***** a depus plângere împotriva ordonanței

de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 ianuarie 2022 și a ordonanței din 04 aprilie 2022 emisă de procurorul ierarhic superior ***** privind respingerea integrală a plângerii depuse Barbuța Olesea.

Prin încheierea din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei ***** sediul Central, s-a dispus respingerea plângerii înaintate de Barbuța Olesea, în temeiul art. 313 din Codul de procedură civilă.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a dispus respingerea recursului înaintat de Barbuța Olesea împotriva încheierii din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei ***** sediul Central.

În contextul celor enunțate, menționează că Dumbrava Sergiu, în calitate de persoană interesată în respectiva cauză penală, a fost reprezentat și respectiv apărat de către avocatul Enachi Vitalie, în baza mandatelor seria *****din 25 februarie 2021 și *****din 17 mai 2022, ceea ce se confirmă inclusiv și prin mențiunea efectuată în încheierea din 23 decembrie 2022.

Astfel, susține că pentru acordarea asistenței juridice în cauza respectivă, a fost negociată între Dumbrava Sergiu și avocatul Enachi Vitalie și stabilită suma de 25 000,00 lei pentru asistența juridică.

A susținut că, fiind împuternicit în mod corespunzător, să reprezinte interesele cet. Dumbrava Sergiu în cauza penală respectivă, avocatul Enachi Vitalie a întreprins următoarele acțiuni: întrevedere cu beneficiarul asistenței juridice, deplasare la Judecătoria ***** sediul Central, în vederea luării de cunoștință cu materialele cauzei, studierea materialelor cauzei, deplasare și participarea în ședințele de judecată în cadrul Judecătoriei ***** sediul Central, analiza actelor de dispoziție ale instanțelor de judecată pe marginea plângerilor înaintate. Analiza desfășurată a acțiunilor întreprinse este efectuată în raportul privind activitatea avocatului.

Prin urmare, invocă că de către Dumbrava Sergiu au fost suportate cheltuieli de judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică în mărime de 25 000,00 lei, ceea ce se confirmă prin bonul de plată *****.

În continuare, consideră că cheltuielile suportate urmează a fi compensate întrucât, acestea au fost suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice de către avocatul Enachi Vitalie la etapa examinării cauzei în instanța de judecată în ordinea art. ***** iar, în cazul în care, partea nu a solicitat în același proces încasarea cheltuielilor de asistență juridică, acesta nu este degrevat de dreptul de a înainta acțiune separată, fapt ce a și condus la înaintarea prezentei cereri de chemare în judecată.

Subsecvent, susține că sumele cheltuite de către părți în rezultatul îndeplinirii actelor de procedură corespunzătoare poziției sale procesuale, pe parcursul desfășurării procesului penal reprezintă cheltuieli de judecată, iar, potrivit art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte

cheltuielile de asistență juridică.

Astfel, cheltuielile de judecare a cauzei pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți într-un proces judiciar și au caracter de sancțiune procedurală, iar ca fundament răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul. Prin obligarea la plata acestora trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul.

În continuare cu referire la prevederile art. 19 alin. (1)-(2) din Codul civil, în coraport cu prevederile art. 96 alin. (1), (1^1) din Codul de procedură civilă, avocatul Secrieru Anton, acționând în interesele lui Dumbrava Sergiu, a solicitat admiterea integrală a acțiunii;

- încasarea de la Bărbuța Olesea, în beneficiul lui Dumbrava Sergiu, a sumei de 25000,00 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în procesul penal;
- încasarea de la Bărbuța Olesea, în beneficiul lui Dumbrava Sergiu, a sumei de 6 000,00 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în prezentul proces civil.

La 01 iulie 2024 prin intermediul cancelariei instanței de judecată, partea-pârâtă Barbuța Olesea a depus referință (f. d. 63-66), prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Poziția participanților la proces în ședința de judecată

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Secrieru Anton, împuternicit în baza mandatului nr.2092662 din 07.05.2024, a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În cadrul ședinței de judecată, partea pârâtă Bărbuța Olesea fiind reprezentată de către Bărbuță Nicolae, în baza procurii 24.02.2022, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Motivarea

Audiind participanții la proces, analizând motivele acțiunii înaintate, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată conchide de a respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Dumbrava Sergiu, din următoarele considerente.

În corespundere cu prevederile art.6 alin.(1) din CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

În conformitate cu art.118 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al

pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenta sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.

În acord cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Instanța de judecată consideră necesar de a menționa că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument expus de către părțile procesului, ci va analiza doar motivele decesive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26).

În cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că, la 15 februarie 2021, Barbuța Olesea a depus o plângere penală în adresa Procuraturii Generale, în privința lui Dumbrava Sergiu, prin care a solicitat atragerea la răspundere penală a acestuia pentru fapta de sustragere a documentelor în temeiul art.*****din ***** (f.d. 17-25).

Tot, din înscrisurile și lucrările dosarului se atestă că, prin ordonanța din 14 ianuarie 2022, a procurorului în procuratura rl Drochia, *****, s-a refuzat în pornirea urmăririi penale, în baza plângerii lui Barbuța Olesea, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii (f. d. 13-14).

Ulterior, nefiind de acord cu ordonanța din 14 ianuarie 2022, emisă de procurorul în Procuratura rl Drochia, *****, Barbuța Olesea a depus plângere în temeiul art.***** din Codul de procedură penală către procurorul ierarhic superior.

Prin ordonanța din 04 aprilie 2022 a procurorului șef al Procuraturii rl ***** ***** s-a respins plângerea depusă la 16 martie 2022 de către Barbuța Olesea, ca fiind neîntemeiată. S-a menținut ordonanța procurorului ***** din 14 martie 2022 de refuz în pornirea urmăririi penale, adoptată în cadrul procesului penal nr. ***** (f. d. 15-16).

La 22 aprilie 2022, Barbuța Olesea, în temeiul art.***** a depus plângere împotriva ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 ianuarie 2022 și a ordonanței din 4 aprilie 2022, privind respingerea integrală a plângerii depusă de Bărbuță Olesea.

Prin încheierea din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei ***** sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată plângerea depusă de petiționara Barbuța Olesea, privind anularea ordonanței procurorului în procuratura Drochia din 14 ianuarie 2022 de refuz în pornirea urmăriri penale și a ordonanței procurorului-șef de respingere a cererii din 04 aprilie 2022 înaintată în conformitate cu art.***** în cadrul materialelor procesului penal nr. *****.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins recursul petiționarei Barbuța Olesea declarat împotriva încheierii din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei ***** sediul Central.

Așadar, din circumstanțele constatate și elucidate se deduce că raportul juridic dintre părțile litigiului derivă din raporturi juridice de drept penal, care pot fi definite ca relaţii de apărare socială împotriva criminalităţii şi combaterea acesteia reglementate prin normele dreptului penal, ce apar independent de voinţa destinatarilor legii penale.

Astfel, drept urmare a circumstanțelor descrise, reclamantul prin cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea din contul pârâtei Bărbuța Olesea, în beneficiul lui Dumbrava Sergiu, a sumei de 25000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate în cadrul procesului penal nr. *****, și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 6000 lei suportate în prezentul proces.

În susținerea pretențiilor sale a invocat prevederile art. 68 alin. (1) pct. 19) din ***** prevederile art. 63 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, cât și prevederile art. 96 ale Codului de procedură civilă.

Pornind de la obiectul dedus judecății, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu art. 68 alin. (1), pct. 19) din Codul de procerdură penală, apărătorul, în funcţie de calitatea procesuală a persoanei ale cărei interese le apără, are dreptul să-i fie compensate cheltuielile suportate în cauza penală de la persoana interesele căreia le apără sau, în cazurile prevăzute de lege, din bugetul statului.

Conform art. 63 alin. (4) și (5) din din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

Cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

În conformitate cu art. 229 din ***** (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

(2) Instanţa de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepţia sumelor plătite interpreţilor, traducătorilor, precum şi apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiţiei şi condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată şi de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum şi de persoana în privinţa căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

(3) Instanţa poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parţial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influenţa substanţial asupra situaţiei materiale a persoanelor care se află la întreţinerea lor.

(4) În cazul condamnării câtorva persoane în aceeaşi cauză, cheltuielile judiciare se repartizează în dependenţă de vinovăţia, gradul de răspundere şi situaţia materială a fiecăreia din ele.

(5) În cazul încetării urmăririi penale în urma împăcării părţii vătămate cu învinuitul, inculpatul, instanţa de judecată poate trece cheltuielile judiciare în sarcina părţii vătămate, a învinuitului, inculpatului sau numai a uneia din părţi.

(6) În caz de deces al condamnatului până la intrarea în vigoare a sentinţei, cheltuielile judiciare nu pot fi puse în sarcina succesorilor lui.

(7) În cazul condamnaţilor minori, pot fi obligaţi la achitarea cheltuielilor judiciare părinţii sau tutorii minorului condamnat dacă se constată că ei au avut neajunsuri serioase la îndeplinirea obligaţiilor lor faţă de minor.

Deci, după cum rezultă din conținutul normelor de drept *pre-citate*, cheltuielile aferente procesului penal se suportă de condamnat, dacă a fost aplicată o sancţiune penală, în modul stabilit de legislaţie, plata fiind efectuată în conformitate cu prevederile art. 229 din Codul de procedură penală.

Totodată, din conținutul normelor enunțate reiese că au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul penal victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul).

La fel, instanța reține că în sensul prevederilor art. 64 din ***** persoană bănuită are dreptul să ceară şi să primească repararea prejudiciului cauzat de acţiunile nelegitime ale organului de urmărire penală, ale procurorului sau ale instanţei, deci, acest remediu fiind reglementat prin Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998.

În conformitate cu art. 19 alin. (1) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Conform art.1998 alin.(1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Prin urmare, verificând și analizând circumstanțele constatate și elucidate, prin prisma prevederilor pre-citate, instanța de judecată conchide despre netemeinicia cerinței reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtei Bărbuța Olesea, în beneficiul lui Dumbrava Sergiu, a sumei de 25000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate în procesul penal. Or, din conținutul prevederilor pre-citate nu se deduce că persoana care a depus o cerere/plângere, prin care pretinde a fi victima unei infracțiuni, urmare a refuzului de a fi pornit procesul penal, va fi obligată să recupereze cheltuielile de asistență juridică persoanei în privința căreia a fost înaintată cererea/plângerea privind atragerea la răspundere penală.

Mai mult, legislația în vigoare nu prevede un remediu legal, prin care să se reglementeze alte situații decât cele prevăzute de Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998, art. 227, 228, 229 din ***** în sens că, în cazul refuzului în pornirea procesului penal, persoanele în privința cărora prin cerere/plângere s-a solicitat atragerea la răspunderea penală, vor fi în drept să solicite încasarea cheltuielilor suportate în legătură cu procesul dat de la persoanele care au înaintat aceste cereri/plângeri. De alt fel, dreptul de a sesiza organele de urmărire penală este prevăzut expres de lege.

Sub acest aspect, se reține și acel fapt că, la caz, nu suntem nici în prezența unei situații în care persoana se face vinovată de un denunț sau plângere intenţionat false că infracţiunea a fost săvârşită de o persoană care, de fapt, nu a avut atribuţie la săvârşirea ei, adică reclamantul are calitatea de victimă și, prin urmare, apare obligația reparării prejudiciului cauzat de către autorul denunțului sau plângerii false, inclusiv și achitarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu acest fapt.

Subsecvent, instanța mai relevă că speței nu-i sunt incidente nici prevederile art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, invocate de către partea reclamantă, or, acestea reglementează doar raporturile juridice legate de încasarea cheltuielilor de judecată suportate de partea care a câștigat procesul civil și nu au aplicabilitate raporturilor juridice guvernate de legislația penală, fapt ce impune respingerea cerinței cu privire la încasarea sumei de 25000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cadrul procesului penal, ca neîntemeiată și lipsită de suport legal.

Pe cale de consecință, având în vedere că cerința principală din acțiune a fost respinsă ca neîntemeiată, cerința de încasare a cheltuielilor de judecată în mărime de 6000 lei suportate în prezentul proces, la fel, urmează a fi respinsă, or, aceasta reiese din soluția instanței vizavi de prima cerință.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă al RM, instanța de judecată

Dispozitivul

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Secrieru Anton, în interesele lui Dumbrava Sergiu către Barbuța Olesea privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data adoptării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Svetlana Cușnir